

Statistisk ukehefte

T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

Nr. 49 - 8. årgang

Oslo, 7. desember 1967

I N N H O L D

Produksjonen i bergverksdrift, industri og kraftforsyning i oktober 1967

Detaljomsætningen i oktober 1967

Skipsopplegg pr. 30. november 1967

Tomtepriser i et utvalg kommuner i 1966

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 11, 1967

Produksjonen i bergverksdrift, industri og kraftforsyning i oktober 1967
(Førrige melding ble offentliggjort i SU nr. 44, 1967)

Statistisk Sentralbyrås produksjonsindeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning var 4 prosent høyere i oktober 1967 enn i samme måned året før. Indekstallene var 155 og 149 (beregnet som et ukegjennomsnitt og med gjennomsnittlig månedsproduksjon i 1961 = 100). Indekstallet for bergverksdrift var 24 prosent høyere, for industri 2 prosent høyere og for kraftforsyning 18 prosent høyere enn i oktober 1966.

Den sesongkorrigerte indeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning viste 3 prosent stigning fra september til oktober 1967. For bergverksdrift var det 2 prosent stigning, for industri 2 prosent stigning og for kraftforsyning 6 prosent stigning.

Sammenliknet med førrige måned viste de sesongkorrigerte indekstall for produksjon etter anvendelse 2 prosent stigning i eksportvareproduksjonen, 4 prosent stigning i konsumvareproduksjonen, 2 prosent nedgang i investeringsvareproduksjonen, 2 prosent stigning i produksjonen av varer til bygg og anlegg og 5 prosent stigning i produksjonen av varer til vareinnsats ellers.

I gjennomsnitt for de 10 første måneder av året viste totalindeksen en stigning på 4,7 prosent fra 1966 til 1967. Det var 17,3 prosent stigning i bergverksdrift, 3,9 prosent stigning i industri og 7,6 prosent stigning i kraftforsyning. Eksportvareproduksjonen steg 3,1 prosent, konsumvareproduksjonen 3,3 prosent, investeringsvareproduksjonen 4,4 prosent, produksjonen av varer til bygg og anlegg 6,3 prosent og produksjonen av varer til vareinnsats ellers 4,4 prosent.

Produksjonsindeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning 1961 = 100

	Jan.-okt.		Okt.	Sept.	Okt.
	1966	1967	1966	1967	1967
<u>BERGVERKSDRIFT, INDUSTRI OG KRAFTFORSYNING.</u>	132	138	149	151	155
<u>Bergverksdrift</u>	139	163	163	198	202
Kullgruver	113	122	109	74	99
Malmgruver	141	173	152	213	214
Stein-, sand- og grusdrift	157	185	234	241	250
Mineralbrott og annen ekstraktiv virksomhet	118	116	120	135	130
<u>Industri</u>	132	137	150	150	153
Næringsmiddelindustri	144	138	177	142 ¹⁾	163
Drikkevareindustri	122	127	107	120 ¹⁾	114
Tobakksindustri	95	100	97	104	114
Tekstilindustri	107	107	127	122	126
Bekledningsindustri	107	108	122	115	120
Treindustri	129	136	149	157	152
Møbel- og innredningsindustri	128	141	168	173	176
Treforedlingsindustri	132	138	146	155	150
Grafisk industri, forlag m.v.	121	125	130	137	142
Lærindustri	85	81	98	94	99
Gummivareindustri	131	134	164	149	160
Kjemisk industri	149	153	160	156	161
Kull- og mineraloljeforedling	96	102	104	110 ¹⁾	91
Jord- og steinvareindustri	133	138	158	156	165
Primær jern- og metallindustri	149	158	160	164	170
Jern- og metallvareindustri	141	158	166 ¹⁾	179	177
Maskinindustri	140	143	155	158	153
Elektroteknisk industri	156	164	192	193	196
Transportmiddelindustri	125	130	143	143	142
Diverse industri	146	163	166	186	191
<u>Kraftforsyning</u>	131	141	136	141	161
Produksjon etter anvendelse:					
Eksport	164	169	179	178 ¹⁾	178
Konsum	120	123	137	133 ¹⁾	141
Investering	111	116	130	130	130
Vareinnsats i bygg og anlegg	134	142	154	161	160
Vareinnsats ellers	121	126	134	136	142

1) Rettet tall.

Sesongkorrigert indeks 1961 = 100

	1 9 6 7				
	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.
<u>BERGVERKSDRIFT, INDUSTRI OG KRAFTFORSYNING</u>	146	130	142	139	142
<u>Bergverksdrift</u>	195	157	170	175	179
<u>Industri</u>	144	128	140	136	139
<u>Kraftforsyning</u>	146	141	146	151	160
Produksjon etter anvendelse:					
Eksport	169	152	170	166	169
Konsum	132	119	122	122 ¹⁾	126
Investering	122	102	120	117	115
Vareinnsats i bygg og anlegg	148	133	148	142	145
Vareinnsats ellers	131	119	128	126	132

1) Rettet tall.

Detaljomsætningen i oktober 1967

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 45, 1967)

Statistisk Sentralbyrås detaljomsætningsindeks viser at verdien av detaljomsætningen var 6 prosent høyere i oktober 1967 enn i samme måned i fjor. Indekstallene var 158 og 150 (gjennomsnittlig månedsomsætning 1961=100).

Sammenliknet med oktober 1966 var det stigning for de fleste hovedgrupper. Nærings- og nytelsesmidler steg med 3 prosent og tekstil- og bekledningsvarer med 9 prosent.

I gjennomsnitt for januar-oktober steg totalindeksen med 8 prosent. Indekstallet for nærings- og nytelsesmidler steg med 7 prosent og tallet for tekstil- og bekledningsvarer med 8 prosent. I samme tidsrom steg konsumprisindeksen med vel 4 prosent.

Indeks over verdien av detaljomsætningen. 1961 = 100

	<u>Jan.- okt.</u>		Okt.	Sept.	Okt.
	1966	1967	1966	1967	1967
TOTALINDEKS	137	149	150	159	158
Nærings- og nytelsesmidler	135	144	144	154	149
Tekstil- og bekledningsvarer	119	128	135	142	148
Bøker, papir og kortvarer	138	140	156	183	157
Møbler og innbo	129	134	163	163	159
Jern- og fargevarer m.v.	139	150	141	167	148
Biler og rekvisita	161	178	172	171	195
Brensel og smøreoljer	149	167	164	174	183
Annen detaljomsætning	145	161	149	173	164

Skipsopplegg pr. 30. november 1967

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 45, 1967)

Statistisk Sentralbyrås statistikk over skipsopplegg gjelder skip som ligger i opplag i norske havner, og omfatter bare skip over 500 bruttotonn som ligger uvirksomme med avmønstret mannskap på grunn av fraktmarkedets stilling. Skip som reparerer, venter på plass ved verksted eller som midlertidig er tatt ut av fart som ledd i selskapets disposisjoner, er ikke tatt med.

Tabell 1. Norske handelsskip i opplag ved utgangen av måneden

		<u>I alt</u>		<u>Tørrlastskip</u>		<u>Tankskip</u>	
		Skip	Br.tonn	Skip	Br.tonn	Skip	Br.tonn
1966:	Mai	-	-	-	-	-	-
	Juni	-	-	-	-	-	-
	Juli	-	-	-	-	-	-
	August	-	-	-	-	-	-
	September	1	3 984	1	3 984	-	-
	Oktober	1	3 984	1	3 984	-	-
	November	2	4 661	2	4 661	-	-
	Desember	2	5 174	2	5 174	-	-
1967:	Januar	8	17 460	8	17 460	-	-
	Februar	11	52 863	9	23 651	2	29 212
	Mars	18	115 587	11	19 126	7	96 461
	April	25	212 098	13	22 438	12	189 660
	Mai	28	327 830	8	15 274	20	312 556
	Juni	12	44 837	10	18 073	2	26 764
	Juli	13	22 507	13	22 507	-	-
	August	13	25 116	13	25 116	-	-
	September	12	21 941	12	21 941	-	-
	Oktober	5	8 664	5	8 664	-	-
	November	3	9 197	3	9 197	-	-

Tabell 2. Skip i opplag pr. 30. november 1967 etter størrelse og byggeår

Stør- r elsesgrupper	Byggeår	I alt		Før 1940		1940-1949		1950-1959		1960 og senere	
		Skip	Br.tonn	Skip	Br.tonn	Skip	Br.tonn	Skip	Br.tonn	Skip	Br.tonn
<u>Tørrlastskip</u>											
500-2499 br.t.		2	2 928	1	1 595	1	1 333	-	-	-	-
2500-4999 " "		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5000-9999 " "		1	6 269	1	6 269	-	-	-	-	-	-
I alt		3	9 197	2	7 864	1	1 333	-	-	-	-

Tomtepriser i et utvalg av kommuner i 1966

Statistisk Sentralbyrå har foretatt en undersøkelse av tomteprisene i 1966 i et utvalg av kommuner med relativt sterk boligbygging. Med få unntak dekker undersøkelsen de samme kommuner som var med i en tilsvarende undersøkelse foretatt av Prisdirektoratet for perioden 1939-1958.

Som grunnlag for undersøkelsen er brukt oppgaver over tinglyste hjemmels- overganger i kalenderåret 1966. Som tomtepris er brukt den tinglyste salgssum eller den årlige festeavgift multiplisert med 25. Arealoppgaver og andre opplysninger er skaffet tilveie ved hjelp fra de kommunale myndigheter. En har i hovedtrekkene fulgt samme retningslinjer som i Prisdirektoratets undersøkelse. (Jfr. vedlegg I til innstilling av 31. juli 1962 fra Tomtekomiteen av 1958.)

Av et materiale på 3 500 tinglyste overdragelser som gjaldt byggetomter, fikk en nærmere opplysninger om 2 843 tomter for boligbygg, med et samlet tomteareal på 6 247 dekar og tinglyst overdragelsessum på i alt 61,9 millioner kroner.

Materialet er nærmere analysert med hensyn til tomtestørrelse og tomtens tilstand, selgergruppe og overdragelsesmåte (dvs. salg eller feste fra private selgere eller fra kommune/stat).

185 overdragelser gjaldt tomter på over 3 dekar (gjennomsnittlig 19,3 dekar). Disse representerte over halvparten av boligtomtenes areal og nær halvparten av verdien (3 572 dekar og 29,2 mill.kr.). Disse tomtearealer er for det meste kjøpt av kommuner, tomteselskaper, byggelag eller entreprenører. De blir for en stor del solgt videre - samme år eller senere - dels i samme tilstand, dels i mer byggeklar stand og dels som ferdig bebygde eiendommer.

2 658 overdragelser gjaldt tomter på inntil 3 dekar, med et samlet tomteareal på 2 675 dekar og en samlet verdi på 32,7 mill.kr. Disse tomtene hadde en gjennomsnittsstørrelse på 1 dekar og en gjennomsnittspris på kr. 12,23 pr. m².

Boligtomtene er gruppert etter tomtens tilstand i 3 grupper: råtomter - halvferdige tomter - byggeklare tomter. Som byggeklare er regnet tomter som hadde vei, vann og kloakk lagt fram til tomtegrensen og hvor dette var regnet med i prisen. Som råtomter er regnet slike som ikke hadde vei, vann og kloakk til tomtegrensen. For gruppen halvferdige tomter var bare noen av kravene til byggeklar tomt tilfredsstilt. Ved denne grupperingen forekom det mange tvilstilfelle, dels på grunn av særegne forhold, dels fordi det var vanskelig å få tilstrekkelige opplysninger.

Innen hver av de tre grupper etter tomtens tilstand er materialet delt i to kategorier, tomter solgt (eller bortfestet) av private og tomter solgt (eller bortfestet) av kommune eller stat (nedenfor kalt "private salg" og "kommunale salg"). De private salg skal i prinsippet bare omfatte vanlig fri omsetning og ikke salg hvor prisen var påvirket av personlige forhold (salg til familie, slekt o.l.). Også her var det tvilstilfelle på grunn av manglende opplysninger. De kommunale salg gjaldt vesentlig byggeklare boligtomter.

Ved gruppering etter overdragelsesmåte (salg eller bortfeste) har en ikke fått tydelige utslag i prisnivå. Innen de enkelte grupper etter tomtens tilstand var festetomtene dels billigere og dels dyrere enn eiendomstomtene. Festetomtene utgjorde mindre enn 20 prosent av boligtomter i alt og var ujamnt representert i de enkelte grupper og distrikter.

Den beregnede gjennomsnittspris i 1966 for alle boligtomter på inntil 3 dekar var kr. 12,23 pr. m². Særskilt for gruppen råtomter var prisen pr. m² kr. 7,81, for halvferdige tomter kr. 9,34 og for byggeklare tomter kr. 15,79. For den siste gruppen var gjennomsnittsprisen ved private salg kr. 16,71 og ved kommunale salg kr. 12,91 pr. m². Det var stor spredning i prisene for enkeltsalgene. Kvadratmeterprisen for ikke-byggeklare tomter lå stort sett mellom 2 og 20 kroner og for byggeklare tomter mellom 2 og 35 kroner.

Innenfor gruppene ikke-byggeklare og byggeklare tomter og private og kommunale salg kan det således være betydelig "kvalitets"-forskjell av rent byggeteknisk, økonomisk eller estetisk art som har være utslagsgivende ved taksering og prisdannelse. Prisforskjellen kan ellers skyldes forskjellig grad av kjøperpress, forskjellig vurdering ved fastsettelse av høyeste lovlige pris, forskjellig grad av kommunal subsidiering, m.v. Prisforskjellen kan ha sammenheng med forhold ved den enkelte tomt, eller ved omgivelsene og "strøket".

Enkelte kommuner skiller seg ut med særlig dyre eller særlig rimelige tomter, noe som kan ha sammenheng med ulik kommunal tomtepolitikk. Av de 38 kommunale områder (kommuner i 1958) hadde 10-12 særlig stor omsetning av tomter og dermed stor innflytelse på gjennomsnittsprisene for materialet som helhet. De kommunale salg av byggeklare tomter lå til dels betydelig lavere i pris enn gjennomsnittet for private salg i samme kommune, men unntaksvis var forholdet omvendt.

En jamføring av gjennomsnittsprisene i 1966 med resultatene fra de tidligere undersøkelsene må gjøres med forbehold. En har ikke noe mål for virkningen av en generell kvalitetsendring (f.eks. den gjennomsnittlige standard for vei-, vann- og kloakkutbygging for byggeklare tomter). En forskyvning av omsetningen fra sentrale mot perifere strøk vil gjennomgående virke senkende på

prisene, men utbygging av trafikknettet vil bidra til prisstigning i de perifere strøk. Den relative prisstigning i de enkelte områder vil selvsagt også være avhengig av prisnivået i vedkommende område i utgangsåret.

I materialet for 1939 var omsetningen av byggeklare tomter sterkt preget av utbyggingen i Oslo (Aker). Herredskommunene hadde i alt bare 25 prosent av det omsatte byggeklare tomteareal i 1939. De tilsvarende områder hadde nær 60 prosent av omsetningen i 1958 og 80 prosent i 1966. For ikke-byggeklare tomter var det ikke så store forskyvninger.

I det samlede materiale var gjennomsnittsprisen for byggeklare tomter på inntil 3 dekar kr. 4,66 pr. m² i 1939, kr. 9,47 i 1958 og kr. 15,79 i 1966. Gjennomsnittsprisen i 1966 var således ca. 70 prosent høyere enn i 1958 og nær 3½ ganger så høy som i 1939.

Ved å veie den relative prisstigning i 4 hovedområder - Oslo, Bergen, andre bykommuner, herredskommuner - med det omsatte areal i beregningsåret, finner en at prisnivået i 1966 lå nærmere 80 prosent høyere enn i 1958 og 4½ ganger så høyt som i 1939.

En ytterligere veiing etter omsetningen i bykommuner og herredskommuner landsdelsvis (i alt 12 områder) og særskilt for private og kommunale salg gir som resultat en prisstigning på nær 100 prosent fra 1958 til 1966. Omsetningen var særlig stor i herredskommunene (1958-grensene) på Østlandet og Vestlandet, hvor de absolutte og relative prisene for byggeklare tomter på inntil 3 dekar var:

		Private salg	Kommunale salg
		Kr. pr. m ²	
Østlandet:	1958	10,02	3,79
	1966	15,54	12,20
Vestlandet:	1958	8,54	5,99
	1966	16,63	11,16
		Relativ pris 1959=100	
Østlandet:	1966	155	322
Vestlandet:	1966	195	186

I 1958 var prisene på Østlandet relativt høye ved private salg og relativt lave ved kommunale salg. I 1966 var skilnaden mindre i kr. pr. m², slik at prisstigningen var mindre for private enn for kommunale salg.

Den relative pris veid på den siste måten for de omsatte boligtomter inntil 3 dekar i 1966 (råtomter, halvferdige og byggeklare) viste et prisnivå som lå 4½ ganger høyere enn i 1939 og dobbelt så høyt som i 1958.

Relativ pris for boligtomter på inntil 3 dekar i 1966:

	1939=100	1958=100
Direkte beregnet etter gjennomsnitt for det undersøkte materiale	331	159
Relative priser veid etter omsetning i 4 hovedområder	423	172
Relative priser veid etter omsetning i 12 områder, private og kommunale salg	454	199

Tabell 1. Gjennomsnittspriser på boligtomter etter undersøkelser i 1939, 1958 og 1966

	Tomter på over 3 dekar				Tomter på inntil 3 dekar						
	I alt	Rå-tomt	Halv-ferdig	Byggeklar	I alt	Rå-tomt	Halv-ferdig	Byggeklar			
								Alle	Private	Kommunale	
	Gjennomsnittspris. Kr. pr. m ²										
1939	1,99	1,31	1,23	4,90	3,69	2,87	1,91	4,66	4,76	4,03	
1958	6,85	6,17	4,74	9,40	7,68	5,45	5,36	9,47	10,65	5,98	
1966	8,16	6,03	10,39	15,15	12,23	7,81	9,34	15,79	16,71	12,91	
	Relativ pris (uveid)										
1939	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
1958	344	471	385	192	208	190	281	203	224	148	
1966	410	460	845	309	331	272	489	339	351	320	
1958	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
1966	119	98	219	161	159	143	174	167	157	216	
	Relativ pris veid etter omsetning i 4 hovedområder										
	1939=100										
1966		480		322	423	337	494	467	490	396	
	1958=100										
1966					172	165	177	176	167	283	
	Relativ pris veid etter omsetning i 12 områder										
	1939=100										
1966			-		454	469	511	432	433	427	
	1958=100										
1966	-	-	-	-	199	207	190	196	171	273	

Tabell 2. Overdragelser i 1966¹⁾ av boligtomter på inntil 3 dekar etter pris i kroner pr. kvadratmeter

	I alt	Under kr. 2,00 pr. m ²	2,00- 4,99	5,00- 9,99	10,00- 14,99	15,00- 19,99	20,00- 24,99	25,00- 29,99	30,00- 34,99	35,00 og over
Råtomter	873	30	190	391	174	65	5	11	4	3
Halvferdige tomter	261	21	38	92	52	38	13	5	1	1
Byggeklare tomter	1 524	12	97	328	282	330	228	150	43	54
I alt	2 658	63	325	811	508	433	246	166	48	58
Av disse byggeklare:										
Salg fra private	956	8	70	159	157	180	172	127	37	46
Feste fra private	199	1	13	50	37	69	23	2	3	1
I alt fra private	1 155	9	83	209	194	249	195	129	40	47
I alt fra kommune	369	3	14	119	88	81	33	21	3	7

1) Gjelder 38 kommuner (etter kommunegrensene i 1958).

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 11, 1967

Tallene er mottatt i tiden 29/11 - 5/12 1967 og er foreløpige. De vil eventuelt bli korrigert i Statistisk månedshefte. Der vil man også finne nærmere forklaringer til tallene og alle korreksjoner av eldre tall.

Tall i parentes gjelder måneden (kvartalet, uken) før.

S v e r i g e (tabell 80)

Engrosprisindeks	Kol. G	Okt.	121	(120)
Timefortjeneste	" I	2.kv.	9,86	(9,86)

S t o r b r i t a n n i a (tabell 81)

Arbeidsløyse	" B	Nov.	581,6	(560,7)
Reuter's råvareindeks	" I	Nov.	108	(101)
Reuter's råvareindeks, uketall ...		27/11-1/12	118	(114)

V e s t - T y s k l a n d (tabell 83)

Verdi av utenrikshandelen

a. Innførsel	" E a	Okt.	6318	(5656)
b. Utførsel	" E b	Okt.	7954	(7164)
Engrosprisindeks	" H	Okt.	108	(108)

S a m b a n d s s t a t e n e (tabell 85)

Moody's råvareindeks	" I	Nov.	98	(97)
Moody's råvareindeks, uketall		27/11-1/12	98	(98)